

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/166/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2023200135
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Stanislavská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2023200135.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Stanislavskej a sudcov JUDr. Ladislava Révesa a Mgr. Michala Polláka, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., v konaní o žiadosti záujmového združenia občanov ELOJ ÚNIA, občianske združenie, o podmienéčné prepustenie odsúdeného A. B. z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti záujmového združenia občanov ELOJ ÚNIA, občianske združenie proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 14.07.2022, sp. zn. 12PP/36/2022, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 12. septembra 2023 v Trnave takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušuje sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu a vec sa vracia súdu I. stupňa, aby o nej znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

V predmetnej trestnej veci Okresný súd Trnava napadnutým uznesením zo dňa 14.07.2022, sp. zn. 12PP/36/2022, podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, § 67 ods. 1 Trestného zákona rozhodol tak, že zamietol návrh záujmového združenia občanov ELOJ ÚNIA, občianske združenie, Horný val 8/17, Žilina, IČO: 37 903 349, o podmienéčné prepustenie odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom C., t. č. v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Malacky, sp. zn. 1T/189/2016 zo dňa 31.07.2017.

Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažnosť zástupca záujmového združenia občanov ELOJ ÚNIA, občianske združenie, načo Krajský súd v Trnave (ako súd sťažnostný) rozhodol uznesením zo dňa 27.09.2022 č. k. 3Tos/137/2022-165 tak, že podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť záujmového združenia občanov ELOJ ÚNIA, občianske združenie, zamietla.

Následne odsúdený A. B. v danej trestnej veci podal na Ústavný súd Slovenskej republiky ústavnú sťažnosť (doručenú ústavnému súdu dňa 03.11.2022), ktorou sa domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trnava č. k. 12 PP 36/2022 zo dňa 14.07.2022 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 3 Tos 137/2022-165 zo dňa 27.09.2022 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Navrhol uznesenie okresného súdu a uznesenie krajského súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo dňa 18.07.2023, č. k. I. ÚS 250/2023-51, rozhodol tak, že („citácia“):

- „1. Uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 3 Tos 137/2022-165 z 27. septembra 2022 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 3 Tos 137/2022-165 z 27. septembra 2022 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.

3. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky ukladá zaplatiť trovy ustanovenému právnenému zástupcovi 834,48 eur na jeho účet do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Trnave je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia 834,48 eur na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd Slovenskej republiky v odôvodnení rozhodnutia poukázal na skutočnosť, že rozhodnutie krajského súdu je založené vo svojej podstate na jeho trestnej minulosti, resp. okolnostiach vzťahujúcich sa na povahu a závažnosť spáchaného trestného činu, a hoci nie je neodôvodnené, absentuje v ňom relevantné vysporiadanie sa s ostatnými pre vec relevantnými okolnosťami týkajúcimi sa posúdenia zákonnej podmienky, či v budúcnosti povedie riadny život. V nadväznosti na to ústavný súd vyhodnotil namietané rozhodnutie ako nedostatočné. Podľa názoru ústavného súdu rozhodnutie krajského súdu nemôže byť založené v podstate na informáciách či skutočnostiach predchádzajúcich nástupu sťažovateľa do výkonu trestu odňatia slobody, v nadväznosti na čo nemožno považovať napadnuté uznesenie za ústavne udržateľné.

Podľa § 362b ods. 1 Trestného poriadku, po doručení nálezu ústavného súdu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu alebo jeho časť, pokračuje orgán činný v trestnom konaní alebo súd v tom štádiu trestného konania, ktoré bezprostredne predchádzalo vydaniu zrušeného rozhodnutia, ak zákon alebo nález ústavného súdu neustanoví inak. Orgán činný v trestnom konaní alebo súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci ústavný súd.

Vzhľadom na vyššie citovaný nález ústavného súdu, ktorým bolo zrušené uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 27.09.2022, č. k. 3Tos/137/2022-165, krajský súd postupujúc v súlade s ustanovením § 362b ods. 1 Trestného poriadku, vo veci znovu konal a rozhodoval o sťažnosti záujmového združenia občanov ELOJ ÚNIA, občianske združenie, proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 14.07.2022, sp. zn. 12PP/36/2022.

Ako už bolo v úvode odôvodnenia tohto uznesenia uvedené, napadnutým uznesením okresný súd podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, § 67 ods. 1 Trestného zákona rozhodol tak, že zamietol návrh záujmového združenia občanov ELOJ ÚNIA, občianske združenie, o podmieňané prepustenie odsúdeného A. B. z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Malacky, sp. zn. 1T/189/2016 zo dňa 31.07.2017.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote sťažnosť zástupca záujmového združenia občanov ELOJ ÚNIA, občianske združenie (č.l. 110 spisu), pričom v písomnom odôvodnení sťažnosti uviedol, že v predchádzajúcom období nebol odsúdený dostatočne vnútorne pripravený zaradiť sa do života po jeho prepustení na slobodu. Vzhľadom na nezodpovedané otázky spojené s rozhodujúcimi faktormi, ktoré tento stav u odsúdeného zapríčinili, by ich bolo potrebné korektne zodpovedať a to spôsobom vypracovania správy zo psychologického vyšetrenia odsúdeného, pričom vyšetrenie vedia zabezpečiť ešte počas plynutia VTOS priamo v priestoroch väznice. Taktiež ako dôkaz predkladajú listiny z konaní s inými odsúdenými osobami z predchádzajúceho obdobia a aké úkony boli realizované zo strany združenia (ods. D. D., ods. C. E. a iní) a tiež zmluvu o spolupráci s ÚVN Ružomberok a iné zmluvy, na základe ktorých sa realizujú nevyhnutné úkony s odsúdenými osobami. Uvedené dôkazy predložil súdu na posúdenie, či by odsúdený mal dostať možnosť postúpiť asistované navrhované úkony na dôsledné posúdenie jeho osobnosti a zároveň, či by dostal príležitosť byť pri prechode z VTOS na slobodu sprevádzaný osobami, ktoré mu budú napomáhať zvládnuť proces adaptácie na slobode. Tiež občianske združenie prehlásilo, že sa vie zaručiť za to, že všetky avizované kroky s odsúdeným budú realizované a zrealizované s osobami, ktorí mu budú mentormi na čas plynutia a uplynutia stanovenej skúšobnej lehoty. Spoločenská záruka za odsúdeného by mala reálne predstavovať plán budúcich právnych a sociálnych krokov, ktoré sa budú s odsúdeným realizovať. Prepustenie z VTOS je bremenom, ktoré je možné zvládnuť iba vtedy, ak rodina a solidárne osoby sú ochotné sprevádzať osobu po VTOS a prijať ju ľudsky, ale určite nie cez register trestov. Na základe vyššie uvedených skutočností bližšie špecifikoval a menoval osoby, ktoré budú mentormi pre odsúdeného pre jeho jednotlivé oblasti života.

Taktiež v odôvodnení sťažnosti poznamenal, že rodina odsúdeného sa chcela zúčastniť vykonaného verejného zasadnutia, avšak nemohla tak urobiť pre úmrtie starej mamy odsúdeného. Táto smutná udalosť silno poznamenala aj odsúdeného, ktorý svoje zlyhania, zavinenia a momentálny status teraz prežíva ďaleko intenzívnejšie, pretože si uvedomuje, že sklamal svoju starú mamu.

Zástupca záujmového združenia mal za to, že odsúdený sa v rámci VTOS už nemá kde resocializačne posunúť a ani vzrásť jeho resocializačná prognóza, pretože vo VTOS nemôže zvládať procesy, ktoré sa realizujú na slobode. Odsúdený je nad úrovňou programu, ktorý pripravuje osoby na prechod na slobodu. Program výstupného oddielu v jeho prípade by mu nič nedal. Zástupca občianskeho združenia poznamenal, že odsúdený si do dôsledku uvedomuje vážnosť svojho momentálneho spoločenského statusu a intenzívne vníma nádej sa uchádzať o to, aby sa osvedčil v spoločnosti za asistencie svojej rodiny a osôb zo združenia, ak by mu bola poskytnutá možnosť predčasného prepustenia z VTOS. Ak by súd uvažoval o vyššej miere zabezpečenia spoľahlivosti odsúdeného po jeho prípadnom prepustení na slobodu, do úvahy by pripadal aj elektronický monitorovací náramok, ktorý by monitoroval dianie odsúdeného a zároveň potvrdzoval realizáciu naplánovaných resocializačných úkonov s odsúdeným na slobode. Toto podanie z procesného hľadiska považuje za sťažnosť, no z neprocesného hľadiska v skutočnosti ide o žiadosť o poskytnutie možnosti podieľať sa aktívne s jeho rodinou na zaradení odsúdeného do života.

Na základe vyššie uvedených skutočností navrhoval Krajskému súdu v Trnave, aby zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu Trnava zo dňa 14.07.2022, sp. zn. 12Pp/36/2022, a vec vrátil na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

Prokurátor prítomný na verejnom zasadnutí sa vzdal práva na podanie sťažnosti (č.l. 96 spisu) a odsúdený A. B. si síce ponechal lehotu na podanie sťažnosti (č. l. 96 spisu), avšak sťažnosť do konania neverejného zasadnutia krajského súdu nepodal.

Podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán
a/ správnosť výrokov napadnutého uznesenia proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť
b/ konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Krajský súd v Trnave podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, na podklade včas podanej sťažnosti záujmového združenia občanov ELOJ ÚNIA, občianske združenie, preskúmal zákonnosť a dôvodnosť napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a tak zistil, že sťažnosť záujmového združenia občanov ELOJ ÚNIA, občianske združenie je čiastočne dôvodná.

Podľa § 67 odsek 1 Trestného zákona, osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenéj na doživotie môže byť podmienene prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 odsek 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmienene prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 odsek 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmienечnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva. Z citovaných ustanovení Trestného zákona vyplýva, že súd môže odsúdeného podmienene prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky, a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú splnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie a tiež skutočnosť, že sa od odsúdeného môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Rešpektujúc závery vyslovené v náleze ústavného súdu krajský súd konštatuje, že v okolnostiach preskúmanej veci nie je sporné splnenie formálnej podmienky vykonania zákonom stanovenej časti trestu ani materiálnej podmienky preukázania polepšenia, ale posúdenie očakávania, že v budúcnosti povedie riadny život.

V prvom rade je z pohľadu krajského súdu nevyhnutné upozorniť okresný súd, že napadnuté uznesenie je založené vo svojej podstate na trestnej minulosti odsúdeného, resp. okolnostiach vzťahujúcich sa na povahu a závažnosť spáchaného trestného činu, a hoci nie je neodôvodnené, absentuje v ňom relevantné vysporiadanie sa s ostatnými pre vec relevantnými okolnosťami týkajúcimi sa posúdenia zákonnej podmienky, či v budúcnosti povedie riadny život. Inak povedané, okresný súd v napadnutom

uznesení v konkrétnostiach nereflektoval ani na čestné vyhlásenie rodiny, dostatočným spôsobom nereagoval ani na záruky poskytnuté zo strany dotknutého občianskeho združenia, ktoré vyčerpávajúcim spôsobom popisalo spôsob poskytnutia záruk, a to aj prostredníctvom konkrétnych osôb v konkrétnych oblastiach spoločenského života, pričom pre prípad vyššej miery zabezpečenia navrhlo uloženie aj iných povinností pre odsúdeného po podmieničnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

V tejto súvislosti krajský súd dáva okresnému súdu do pozornosti, že vo vzťahu k posúdeniu predpokladu vedenia riadneho života (napr. dodržiavanie právnych noriem, plnenie pracovných, rodinných a ďalších občianskych povinností) je síce nevyhnutné zohľadniť trestnú minulosť, ktorá je relevantným faktorom pri rozhodovaní o podmieničnom prepustení odsúdeného. Predpoklad vedenia riadneho života v budúcnosti však nemôže byť založený predovšetkým, či dokonca výlučne na trestnej minulosti konkrétneho jednotlivca. Je potrebné zohľadniť ďalšie aktuálne poznatky o osobe odsúdeného, stav jeho nápravy aj prostredie, v ktorom by sa ocitol po prípadnom podmieničnom prepustení na slobodu, ako aj zaoberať sa okolnosťami spáchania trestnej činnosti s ohľadom na mieru prekonania subjektívnych príčin tejto trestnej činnosti na strane odsúdeného. Inak povedané, trestnú minulosť nemožno hodnotiť formalisticky – koľkokrát bol jednotlivec odsúdený, koľkokrát vykonával nepodmieničný trest odňatia slobody či koľkokrát porušil podmienky podmieničného prepustenia. Je potrebné zvážiť, pred akou dlhou dobou a z akých dôvodov došlo k spáchaniu predchádzajúcich trestných činov a či možno od odsúdeného na základe jeho aktuálneho výkonu trestu očakávať, že povedie riadny život (napr. pozri nálezy Ústavného súdu Českej republiky č. k. I. ÚS 2201/16 z 03.01.2017 a č. k. II. ÚS 1945/20 z 29.01.2021). Význam má aj podľa možnosti čo najúplnejšia identifikácia osobných či sociálnych podmienok, ktoré má odsúdený vytvorené na prechod do bežného života, a či tieto v individuálnych okolnostiach danej veci etablojú dostatočný predpoklad vedenia riadneho života v budúcnosti. V tomto smere je preto napadnuté uznesenie okresného súdu nedostatočne odôvodnené a preto arbitrálne.

Po vrátení veci bude povinnosťou okresného súdu opätovne preskúmať splnenie zákonných podmienok pre podmieničné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody a podľa vyššie uvedených kritérií vysporiadať sa so všetkými skutočnosťami, ktoré majú vplyv na rozhodnutie o podmieničnom prepustení (zhodnotiť najmä povahu spáchaného trestného činu jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach s hodnotením jeho osoby a správania sa vo výkone trestu odňatia slobody, taktiež bližšie preskúmať podmienky, aké má odsúdený na vedenie riadneho života na slobode v prípade podmieničného prepustenia ako i zohľadniť ďalšie kritéria, na ktoré poukazuje ústavný súd v náleze a tiež krajský súd v odôvodnení tohto uznesenia). Následne bude prvostupňový súd povinný vo veci rozhodnúť v súlade so zákonom, pričom je potrebné sa dôsledne riadiť zásadou požiadavky náležitého zistenia skutkového stavu veci tak, aby bez dôvodných pochybností bolo možné vo veci spravodlivo rozhodnúť. Nemenej dôležitou povinnosťou prvostupňového súdu bude uznesenie aj náležitým spôsobom odôvodniť tak, aby všetky skutkové i právne zistenia, závery a úvahy boli zrozumiteľné pre strany trestného konania a preskúmateľné v rámci sťažnostného konania.

Na základe vyššie uvedeného, preto krajský súd postupom podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku napadnuté rozhodnutie zrušil a súdu prvého stupňa uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.